

A és B

B bal lábfeje éppen elemelkedett a járdát szegélyező kövezettől. Szeme sarka még észlelte, hogy a lámpás gyalogos átkelőhely alig harminc méterre van. Elég közel. Talán nincs is annyi. Jobb karja nem volt szinkronban bal lábával, ettől némi bizonytalanságot érzett, de tisztán látta a balról közeledő gépkocsi lámpáit és megállapította, hogy az egyiknek sárgás fénye, míg a másiknak hideg, led-es fénye van. És ez utóbbi, alig észrevehetően ki-kihagyott, mintha pislogna. Ez a jelenség, mármint, hogy két különböző színű fény jön elő a kocsiból, emlékezetébe idézett valamit a régből, első autózézetését, amennyiben azt a tárgyat lehet autónak nevezni és a folyamatot pedig vezetésnek, mégis, folytatva a képi emlékezést, amikor bekanyarodott egy mellékutca, amelynek a sarkán egy nagyméretű üvegtáblát volt és meglátta magát, azaz a tárgyat tükröződve, felemás lámpákkal, de főleg mozgásban, akkor az nem kis büszkeséggel töltötte el, mint az e pillanatban megtapasztalható jelenség egyértelmű mozgatóját. Az ember uralmát a gép fölött. Történelmi pillanat volt. B számára legalább is.

Olyan érzés, mintha besurrant volna valakinek az álmába, mert az átéléssel egyidejűleg, kívülről is látta az egészet. Ehhez csak az volt hasonló, talán még több is, igen, biztosan több, amikor az esetlegesen hanyattfekvő A tekintetében felfedezte a gyönyör és minden lehetséges remény, feltétel nélküli jelenlétét, a rítus pantomim-játékát, rebbenékeny, a tenger délutáni hullámzását idéző mozdulatainak fokozatos lassulásait, szinte az élet megszűnését, hogy átillanjanak egy magasabb rendű állapotba, amelyben már megszűnik a többes szám és levegő sem kell, csak maga az érintés, az is mozdulatlanságba zárva. B bal lábfeje ekkor még a levegőben volt és egy pillanatra azt érezte, hogy egyensúlyoznia kell, ettől, bal karjával kitarkarta a közeledő gépkocsi jobboldali lámpáját és ezért, most csak a kicsit sárgásan világítót látta úgy, mint amikor A lassan leengedte mindkét szemhéját és B végig asszisztálta a teljes folyamatot, amint ezt követően, csak a jobb szemét oldotta fel a befelé forduló titkok alól, de nem is kinyitva ezáltal a szemét, hanem csupán leemelve onnan szemhéját egyetlen, lassú, visszavonhatatlan szándékkal, azt is csak azért, hogy valami megmozduljon, de ne változtasson semmin, hiszen ami most van, ami most történik velem, az talán nincs is, de hogyha van, az talán valódi, B talán valóban itt van benne és velem és mindenhol, ahol neki bármiféle kiterjedése van. A roncoknak talán nem műszaki, hanem inkább érzelmi és jogi értelemben nevezhető kocsik mozgása, ott, az üvegtáblát tanúságában, bizonyító erejű valóságában és B, mint a történelmi kétségbevonhatatlan oka, mint minden mozgás lényege, így együtt, elválaszthatatlanul rohantak a tükörkép felé és ekkor B is megmozdul, puhán érinti ajkaival A csukva tartott bal szemét, ami több, mint egy csóknak értelmezhető érintés, ez egy eskü, egy mindenre érvényesíthető ígéret, ami arra hivatott,

hogy B átadja a tudást, hogy csukott szemmel is azt lássa A, ami számára nyitott szemmel is felfoghatatlan, de érzékelhető. Hang ilyenkor nem képződik, mert leáll minden működése a testnek, hogy az időn túl egyszer majd újra, meg újra megszülessen. A változásra utaló első jel a tükörkép esetében az az, hogy a kirakat felé közeledő fénypár, addig egymáshoz való viszonyát makacsul tartva, pályája éppen és alig észrevehetően egy ív mentén kezd haladni és ezt B úgy értelmezi nem számottevő vezetői gyakorlata ellenére, hogy a kormányzás működik. De még inkább azt érezte, hogy a kormányt ő működteti. Egyszerűen azt állapíthatta meg, hogy ő most kormányozza az autót. Úgy vélte, értékén felül kezeli őt a sors. Egy pillanatra vagy éppen és alig csak egy pillanatra, ezt most, így utólag nem tudja megítélni, kiszakadt belőle, láthatóan elhagyta őt anyjától átörökített szorongása. Szinte elfogadhatatlan ajándéknak tűnt ez az érzés.

B alkarja közben lejjebb mozdult, sőt a közeledő gépkocsi távolsága is nagyban csökkent, s ettől megszűnt a takarás és B újra látta a gépkocsi mindkét lámpáját úgy, mint A bal szemének említett érintése következtében újra kitarulkozó tekintetét, amely olyan közel volt hozzá, hogy nem is érzékelte, egyáltalán melyikükhöz is tartozik, miközben B még ugyanazzal a mélyen beszívott levegővel ölelte A minden pontján értelmezhető testét és egyre jobban félt egy újabb levegővételtől, mert az bizonyosan hangot fog adni és akkor visszazuhanak az időbe és érthetővé válik számukra mindaz, amit egyáltalán nem akarnak érteni, ami azt fogja jelenteni, hogy valami most befejeződött. Lábfeje még mindig nem érte el az úttest egyenetlen felületét, ezért az egyensúlyozására némileg még szüksége volt, bár úgy érezte, uralja a helyzetet. Az a fajta biztonság érződött most B-ben, mint kormányzáskor, amikor megérintette őt a befordulás eufóriája, egyfajta katarzist váltva ki, nem tagadja, hogy így, visszamenőlegesen érzi, hogy a hatalom ragadta el, az a szinte bénító, de mámorító érzés, hogy uralma van valami fölött s aminek persze egyik következménye az volt, hogy megszűnt a kontroll, elfordult a tükörkép, így B most csakis minden külső segítség nélkül, a zsigereire támaszkodhatott mindössze, nem vezette őt a két egybevágó fénycsóva. Hirtelen eltűnt önmaga számára. Nemcsak születni tudunk többször, de megszűnni is – futott át B félelmén.

Most csakis a gép által létezett. Nagyot változott a helyzet, hiszen most már a gép uralta őt. A ajkai, kívülről nézve szemérmesen, résnyire nyíltak meg, bár ez csak a látszat volt, valójában áthatolhatóvá váltak, megszűntek erős sejtiszövésű anyagnak lenni. Egy hártya lebegett csupán két ajka között, lüktetve egy ismeretlen gravitációs térben. Ekkor B, attól való félelmében, hogy A megszólal, nem mintha nem szerette, hogyha A beszél hozzá, de most gyorsan, ösztönösen, szinte védekezőn, szemgödrével zárta, szorította le A ajkait, mintha kutatni akarná, meg akarná lesni, hogy milyen közel vannak A várhatóan kikéredzkedő hangjai, hogy fel tudjon rájuk készülni és óvatosan, hogyha azok a hangok elhagyják A ajkait és szavakká formálódnak, fel tudja majd mérni magában, mi az a nyelvi lehetőség, amit ő most elbírna. Mert – és erről egyszer már beszéltek is A-val - vannak olyan helyzetek, amelyekben nincs helyük a szavaknak, és ha mégis, akkor azok olyan szavak kell,

hogy legyenek, amelyek képesek pontosan leírni és ez által hitelesen rögzíteni magánmitológiáik számára a pillanatot, mert akkor azok a szavak jeleznek valamit, amit az ízek, illatok és érintések még nem fejeztek be, archiválják a test visszafoghatatlan, őszinte rezdüléseit. És ilyen szó kevés lehet – gondolta akkor B, ám ha akad is néhány, azokat mindennél jobban őrizni kell, rejtve kell tartani önmagunk elől is, mert azok által idéződik meg egyszer, egy artikulálatlan, végső szenvedély s kerül elő valahonnan két, egymást kiegészítő test cinkos emlékezete, amely majd átjárja lúdbőrös halmazuk minden múltbéli tudását és a mindenhol szemérmetlenül kukucskáló szellem kiszolgáltatott és védtelen redőit is.

Ebben a pillanatban érte el B bal lábfeje az úttestet, a jobb immár mechanikusan, ellenőrizetlenül került a bal elé és B még látta maga előtt, az egyébként nem is nedves útburkolaton a két, különböző színű lámpa tükröződését, majd erős szél csapta meg B arcát és elsuhant előtte a gépkocsi, amelyen B észrevette, hogy jobb hátsó lámpái egyáltalán nem világítanak. Megnyugodott. Rendben mennek a dolgok.

Arnóti András:Gondolkodástörténet 1.